

ZÁSADY PLÁNOVÁNÍ TÝLOVÉHO ZABEZPEČENÍ OPERACE

Jedním ze základních předpokladů splnění cílů operace je nepřetržitě týlové zabezpečení vojsk, které organizujeme k včasnému uspokojení potřeb vojsk, k udržení jejich bojeschopnosti při plnění bojových úkolů.

Příprava týlu k zabezpečení tohoto úkolu zpravidla zahrnuje přijetí rozhodnutí k týlovému zabezpečení, stanovení konkrétních úkolů v oblasti rozvinutí týlu i vytvoření zásob materiálu a jeho rozložení, přijetí opatření k ochraně a obraně týlu, organizaci velení a spojení, v neposlední řadě plánování týlového zabezpečení a další opatření v závislosti na vývoji situace.

Podstata plánování spočívá v určení úkolů týlového zabezpečení, způsobu jejich plnění, doručení úkolů vykonavatelům a jejich včasné a kvalitní splnění. Organizuje se na základě rozhodnutí velitele pro týlové zabezpečení, směrnic a pokynů nadřízených týlových orgánů. Přímým organizátorem je zástupce velitele pro týl a za jeho vedení se řeší otázky týlového za-

bезpečení v zájmu všech druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb.

Velitel zpravidla po ujasnění úkolu, z hlediska včasné přípravy týlu k týlovému zabezpečení operace, v potřebném rozsahu orientuje svého zástupce velitele pro týl o předpokládané činnosti vojsk a vydává mu pokyny, které mohou obsahovat:

- hlavní úkoly týlu,
- směry, na které bude třeba soustředit hlavní úsilí,
- dobu pohotovosti k plnění úkolů,
- jaké úkoly a podklady musí připravit k přijetí jeho rozhodnutí pro operaci v oblasti týlu.

Zástupce velitele pro týl si musí na základě této orientace a pokynů velitele, týlové směrnice nadřízeného, nejdříve ujasnit úkol. Dále musí učinit potřebný rozpočet času, orientovat náčelníka štábu týlu, podřízené náčelníky týlových služeb a další náčelníky speciálních vojsk a služeb umístěné na týlovém velitelském stanovišti o nadcházejícím charakteru operace. Te-

prve potom vydá pokyny pro přípravu svého rozhodnutí. Po ujasnění přistoupí ke zhodnocení situace, zpracuje rozhodnutí k organizaci týlového a u týlových služeb technického zabezpečení vojsk v operaci. Své rozhodnutí uvede v soulad s náčelníkem štábu. Ve stanovenou dobu předkládá své rozhodnutí veliteli, který je schvaluje. Potom následuje stanovení příslušných úkolů vojskům a podřízeným orgánům týlu, plánování týlového a u týlových služeb technického zabezpečení vojsk a součinnost týlu.

V průběhu ujasnění úkolu musí zástupce velitele pro týl správně pochopit úkol, cíl a rozmach operace, úkoly týlu v operaci, způsob opatření uskutečňovaných nadřízeným, součinnost se sousedy a dobu pohotovosti týlu k činnosti. Po ujasnění úkolu stanoví opatření k přípravě týlu, která je nutné udělat, a ihned určí, komu předběžná nařízení vydat.

Při hodnocení situace zpravidla zástupce velitele pro týl uskutečňuje rozbor:

- situace a možnosti orgánů v týlu, zda sestava týlu odpovídá charakteru plnění úkolů v plánované operaci a současně operační sestavě vojsk,
- stavu komunikací a dopravních prostředků, jaká opatření je třeba přijmout k jejich přípravě a k zabezpečení vojenských přeprav,
- nejvýhodnějších prostorů pro rozmístění jednotlivých prvků týlu,
- potřeby a zabezpečení vojsk materiálem a kdy je nutné začít s přesunem materiálu vojskům,
- prostoru vedení operace a možnosti využití místních zdrojů,
- předpokládaného množství přísunu materiálu, včetně možností všech druhů dopravy a organizace přísunu,
- možných zdravotnických ztrát, poskytnutí zdravotnické pomoci a možnosti odsunu raněných a nemocných,
- možností pravděpodobného působení nepřítele na týlové objekty a opatření k ochraně a obraně týlu,
- podmínek velení týlu, sil a prostředků pro jeho zabezpečení,
- podmínek součinnosti týlu, včetně součinnosti s orgány týlu sousedů.

Na základě zhodnocení situace uskuteční zástupce velitele pro týl rozbor úkolů týlu při přípravě a v průběhu operace a určí pohotovosti týlových svazků, útvarů a zařízení k plnění těchto úkolů. Současně určuje způsob a průběh práce orgánů velení týlu.

Ujasnění úkolů a zhodnocení situace vykoná zpravidla za účasti omezeného počtu

týlových funkcionářů zejména štábu týlu, týlových služeb i některých náčelníků speciálních vojsk a služeb. Ti podle jeho požadavků předkládají potřebné informace, propočty a návrhy k přípravě jeho rozhodnutí.

K vytvoření optimálních podmínek pro práci podřízeným vydá předběžná nařízení již v průběhu ujasnění úkolu a zhodnocení situace. V těchto nařízeních podle konkrétní situace stanoví úkoly pro:

- přeskupení orgánů týlu,
- vytvoření a rozptýlení zásob materiálu,
- technické zabezpečení a opravy týlové techniky,
- odsun raněných a nemocných,
- týlový průzkum,
- organizaci velení a také pro další náležitější otázky potřebné k zabezpečení vojsk v plánované operaci.

V těchto vydaných nařízeních se nesmí prozrazovat zámysli, ani doba zahájení operace.

Ve svém rozhodnutí pro organizaci týlového zabezpečení vojsk v plánované operaci zástupce velitele určuje:

- úkoly týlu, prostory a směry soustředění hlavního úsilí,
- hranice týlových prostorů,
- sestavu týlu, složení, prostory, dobu rozvíjení a přemísťování týlových svazků, útvarů a zařízení, včetně orgánů velení týlu,
- organizaci materiálního zabezpečení (množství a dobu vytvoření zásob, jejich rozložení, normy spotřeby, pořadí přísunu), dopravního a u týlových služeb také technického zabezpečení,
- organizaci zdravotnického zabezpečení, včetně řešení odsunu a využití zdravotnických sil a prostředků,
- úkoly a opatření k ochraně a obraně týlových svazků, útvarů a zařízení a orgánů velení týlu,
- dobu pohotovosti týlu, týlových svazků, útvarů a zařízení k plnění úkolů v plánované operaci,
- organizaci velení týlu.

V souladu s rozhodnutím, týlovou směrnicí a pokyny nadřízeného stupně štáb týlu, spolu s náčelníky týlových služeb, speciálních vojsk a služeb zpracovává Plán týlového zabezpečení vojsk v operaci, který představuje celý soubor dokumentů a zpravidla zahrnuje plány:

- organizace týlového zabezpečení,
- přísunu materiálu,
- ochrany a obrany týlu,
- organizace velení týlu,
- politické práce týlu,

— zabezpečení speciálních vojsk a služeb týlu.

Ve svém článku se budu zabývat obsahem jen dvou nejdůležitějších dokumentů, a to **Plánem organizace týlového zabezpečení** a **Plánem organizace velení týlu**.

Plán organizace týlového zabezpečení je základním dokumentem, ve kterém se koordinuje činnost všech druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb, řeší společné úkoly týlového a u služeb týlu technického zabezpečení vojsk při přípravě a v průběhu operace. Zpracovává se na mapě s textovou přílohou. Na mapě zpravidla uvádíme:

— potřebné údaje o nepříteli, úkoly vlastních vojsk a sousedů,

— hranice týlových prostorů,

— sestavu týlu, složení, prostory, dobu rozvinování a přemísťování uskupení týlu (přímo podřízených a o jeden stupeň nižších), a také hlavní uskupení svazků, útvarů a zařízení technického zabezpečení,

— prostory a doby příchodu (předání) orgánů týlu do sestavy frontu (armády),

— využívané komunikace pro vojenskou přepravu, směry jejich obnovy a propustnost, objezdy překážek, náhradní mosty, rozdělovací stanice a jejich oddělení, vykládací stanice, letiště materiálního zabezpečení, výdejní místa PHM na polním dálkovém potrubí, plánované (i skutečné) dočasné překládací prostory, překladiště a jejich možnosti,

— výrobní podniky a jiná zařízení národního hospodářství využívané ve prospěch týlového a technického zabezpečení vojsk,

— týlové velitelské stanoviště a směry jejich přemísťování, velitelská stanoviště a místa velení podřízených orgánů týlu, týlové velitelské stanoviště nadřízeného a podřízených stupňů.

V textové části k plánu zpravidla uvádíme:

— hlavní úkoly týlu, jejich rozsah a dobu plnění při přípravě a v průběhu operace,

— složení a rozvinování týlu (stav a doby přiježdu týlových svazků, útvarů a zařízení způsob jejich použití),

— začlenění vojsk k zabezpečení jednotlivých uskupení orgánů týlu,

— organizaci materiálního a dopravního zabezpečení, technického zabezpečení u služeb týlu a zdravotnické zabezpečení vojsk,

— opatření k ochraně a obraně týlu a k organizaci velení.

Plán organizace týlového zabezpečení podepisuje náčelník štábu, zástupce velitele pro týl, náčelník štábu týlu a schvaluje jej velitel.

Plán organizace velení týlu zpracováváme na mapě s textovou přílohou a zpravidla obsahuje:

— prostory a dobu rozvinování velitelského a týlového velitelského stanoviště svazu, týlová velitelská stanoviště podřízených stupňů (o dva stupně níže), součinnostních svazků a sousedů, velitelská stanoviště a místa velení hlavních týlových a technických svazků, útvarů a zařízení a určená místa jejich dalšího rozvinování,

— osy přesunu velitelského a týlového velitelského stanoviště svazu,

— opornou spojovací síť, přidělení orgánů týlu a útvarů technického zabezpečení které nemají spojovací prostředky, k spojovacím uzlům jiných útvarů, svazků a zařízení,

— organizaci velení týlu při přípravě a v průběhu operace,

— organizaci velení jednotlivých uskupení týlu při plnění důležitých úkolů, místa a dobu rozvinování operačních skupin velení a jejich složení,

— způsob předání velení týlu na jiná místa velení a hlavní opatření k obnově narušeného spojení,

— organizaci využití systému a prostředků automatizace,

— opatření k utajení velení a k zabezpečení spolehlivosti systému velení a podle potřeby i další otázky.

K tomuto plánu je možné ještě přikládat:

— schémata rozmístění (sestav) při přemísťování týlového velitelského stanoviště, způsob jeho ochrany a obrany s potřebnými propočty,

— signály bojového velení a jiné informační údaje.

Součástí Plánu organizace velení týlu je Plán spojení týlu, který podepisuje náčelník štábu týlu a schvaluje zástupce velitele pro týl.

Ve všech plánech zabezpečení vojsk v prvních operacích, kromě všeobecných otázek, se počítá s opatřeními pro uvedení týlu do různých stupňů bojové pohotovosti, vytváření nových týlových svazků, útvarů a zařízení, způsob jejich využití k zabezpečení zmobilizování vojsk a jejich zapojení do týlového zabezpečení operace.

Na základě zpracovaných plánů týlového zabezpečení se v týlové směrnici nebo ve výpisu z ní stanoví úkoly vojskům a orgánům týlu pro týlové a u týlových služeb technické zabezpečení operace. **Tuto směrnici podepisují velitel, náčelník štábu a zástupce velitele pro týl.**

K řešení a řízení všeobecných otázek činnosti týlu, jež se nezahrnují do týlové směrnice, zpracovává štáb týlu týlové na-

řízení, které **podepisuje zástupce velitele pro týl a náčelník štábu týlu**. Obsah týlové směrnice a týlových nařízení musí být stručný a jasný, vylučující možnosti jakýchkoli dohadů.

Všechny plány, týlové směrnice, nařízení a další dokumenty se zpravidla zpracovávají tak, aby řešily týlové zabezpečení vedení operace jak s použitím jaderných, tak i konvenčních zbraní. Toho se dosahuje konkrétním stanovením jednotných směrů nebo prostorů soustředění hlavního úsilí týlu, týlových pásem, úkolů týlovým svazkům, útvarům a zařízením, sestavy týlu a složení jeho uskupení, jednotné organizace všech druhů týlového a u týlových služeb i technického zabezpečení vojsk, ochrany a obrany týlu, včetně jednotného systému součinnosti a velení týlu.

Stanovené úkoly vojskům a týlu se předávají a doručují technickými prostředky spojení, automatizovaným systémem velení, styčnými důstojníky, signály bojového velení předávané automatizovaným systémem velení a utajeným nebo šifrovaným spojením. V některých případech se tyto úkoly mohou předávat ústně přičemž se zpravidla ověřuje pochopení a doručená dokumentace. Za předání všeobecných úkolů týlu odpovídá štáb týlu, za předání úkolů týlovým svazkům, útvarům a zařízením plně odpovídají náčelníci, kterým jsou tyto prvky týlu podřízeny.

Jedním z důležitých požadavků kladených na zástupce velitele pro týl a náčelníka štábu týlu vyplývající z prověření správného pochopení plnění úkolů, je organizace součinnosti. Součinnost je nezbytná k tomu, aby podřízené přesně znali nejen

své úkoly, ale pochopili zámysl a způsob plnění rozhodujících otázek týlového zabezpečení nadřízeného stupně s případným variantním řešením. Toto zdaleka nemohou postihnout vydané týlové směrnice či nařízení. Proto organizace týlové součinnosti je velmi účinným prostředkem zabezpečujícím jednotnost chápání a plnění zásadních úkolů týlového a u týlových služeb i technického zabezpečení v plánované operaci.

Při zahájení, ale i v průběhu operace musí zástupce velitele pro týl cestou štábu týlu a náčelníků týlových služeb i speciálních vojsk a služeb získávat informace o vývoji situace. Ty pak včas analyzovat a přijímat příslušná rozhodnutí ke splnění úkolů týlového zabezpečení vojsk. V tomto směru má nezastupitelné místo štáb týlu, který musí o změnách situace včas připravit zástupci velitele pro týl, náčelníkovi štábu svého svazu i náčelníkovi nadřízeného štábu týlu přehled o konkrétní situaci a v potřebném rozsahu o ní informovat také náčelníky speciálních vojsk a služeb. Ve stanovených termínech připravovat a předkládat týlová souhrnná a situační hlášení.

Ve svém článku jsem se zmínil jen o některých zásadách plánování týlového zabezpečení. Vlastní plánovací a rozhodovací proces probíhá podle rozpracovaných metodik práce jednotlivých stupňů velení. Tato činnost je vždy časově omezena, a právě proto je z hlediska času a množství plněných úkolů velmi náročná, vyžaduje vysokou znalost a připravenost týlových funkcionářů.